Journal of Woman and Culture

Research Article

Journal of Woman and Culture, 2021, 13(49), 1-13
http://jwc.iauahvaz.ac.ir/

ISSN (P): 2008-8426
ISSN (E): 2676-6973

OPEN ACCESS

A Comparative Study of the Woman's haracterization in Two Short Stories:"Mashang" by Moniro Ravanipour and “Bache Mardom” by Jalal Al-e-Ahmad

Azim Jabbareh Naserou[1]*, Zahra Zarei[2]

1. Associate Professor, Department of Persian Language and Literature, Faculty of Literature and Humanities, Jahrom University, Jahrom, Iran.
2. Expert of Department of Persian Language and Literature, Faculty of Literature and Humanities, Jahrom University, Jahrom, Iran.

Citation: Jabbareh Naserou, A., & Zarei, Z. (2021). A comparative study of the woman's characterization in two short stories: "Mashang" by moniro ravanipour and “Bache Mardom” by Jalal Al-e-Ahmad. *Journal of Woman and Culture*, *13*(49), 1-13.
DOR: 20.1001.1.20088426.1400.13.49.1.1

ARTICLE INFO

Received: 23.04.2021
Accepted: 14.09.2021

Corresponding Author:
Azim Jabbareh Naserou

Email:
azim_jabbareh@yahoo.com

Keywords:
Characterization
“Mashang” story
Moniro Ravanipour
“Bache Mardom” story
Jalal Al-e-Ahmad.

Abstract

The purpose of the present research was a comparative study of female characterization in the two short stories "Mashang"(the simpleton) by Moniro Ravanipour and “Bache Mardom” (child of the people) by Jalal Al-Ahmad. The research population was the works of Moniro Ravanipour, and Jalal Al-Ahmad, and the studied sample was the woman character in the story of Mashang and “Bache Mardom”. The research design was descriptive-analytical. Data collection was done through the library method and through note card taking, and then, based on the two short studied stories, the characterization of woman by these two authors was analyzed and described. Findings showed that the story "Mashang" by Moniro Ravanipour was a successful example of female characterization in which the author addressed all the various physical, behavioral, intellectual, etc. dimensions of female identity and did not ignore any of them and the story of “Bache Mardom” by Jalal Al-Ahmad was an unsuccessful example of this type of characterization in which the author did not performed well in using the elements of the story and had often ignored the identity dimensions of the female character.

© 2021 The Author(s). Published by Islamic Azad University Ahvaz Branch. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited

Extended abstract

Introduction: The character is the central element in the story that by removing it, other elements will lose their use and the story will not be formed. It could be said that all the elements of the story play a role in knowing more about the character. Such cognition about the character of the story is not merely understood from the action and speech of the character, but all the elements are involved in recognizing and addressing the character. Therefore, it must be said that removing the character from the story is like removing all its elements. In stories where the main characters have non-human characteristics, the character could not be omitted neither in this type of stories, rather, the objects or animals would take human characteristics and that is why they have entered the story. Literature in the past decades was based on the ideas and thoughts of male writers and they looked at women from their own point of view and created a female character in the story whose characteristics were different from the physiological, intellectual and behavioral characteristics of women and their true identity was denied in this image. Some female authors believed that literature has a masculine structure and a female personality whom was constructed and addressed according to this structural framework; a structure that saw woman not as a human being as men, but as another being; thus, in the characterization of women by men, most of the human characteristics of women were ignored. Female writers drew the attention to women as authors and they also created works that presented realistic images of women. By the entry of women's new images in the literature, the view of male writers was also altered in stories. They tried to see women from the women's own point of view and in the image that the male writers presented, they considered all aspects of her identity in order to make the female character in the story appear believable as a perfect human. Therefore, some male writers had been able to address the female character that was accurate and believable; but the prerequisite for this success in the correct addressing of female character, for both female and male writers, was the accurate knowledge of the physical, intellectual and behavioral characteristics of the character, the exact knowledge of the elements of the story.

Method: For a comparative study of female characterization in the two short stories "Mashang" by Moniro Ravanipour and "Bache Mardom" by Jalal Al-e-Ahmad, at first the background was studied and books related to the elements of fiction and characterization were also reviewed. Then, the sources and texts related to the subject of women were examined. The data was collected through library method and note card taking. Afterwards, based on these two stories, the characterization of these two authors was examined.

Results: The results indicated that The plot of "Bache Mardom" (child of the people) and "Mashang"(the simpleton) are both slices of a woman's life, but with different narrations. Al-Ahmad told the story of a frustrated and illiterate woman who had always been dependent on a man during her life. And by portraying a woman illiterate, he tried to make her irrational actions in the story believable. The woman in the story did not make much effort to keep her child and she found no other solution but to leave her child on the street and the author attributed these actions of the woman only to her ignorance. In Mshang's story, it was seen that the suffering of the protagonist was not limited to one person or men, but arised from the misconceptions that govern society. The character of Ravanipour, unlike the character of Al-Ahmad, was an educated woman whose thinking

and way of life differd from the general public and society's definition of woman. In fact, she broke down the boundaries that restricted women and, as a free human, chose a way of life that was her own choice.

Conclusions: In the story of "Bache Mardom", the ambiguity of some of the events had led to a weakness in the plot and, consequently, a weakness in the characterization of the woman. Another issue that had plagued Al-e-Ahmad female characterization was that he did not pay attention to all aspects of a woman's personality, such as her physical, behavioral, and intellectual characteristics. Ravanipour, in comparison with Al-Ahmad, had expressed the woman's sufferings and her characteristics in a different form and in a surreal atmosphere, which was successful due to the author's knowledge of the physiological, emotional and behavioral characteristics of the character.

Authors Contributions: Dr. Azim Jabbareh Naserou: Designing the general framework, compiling the content and analyzing the content, submitting and correcting the article. Zahra Zarei: Collaboration in compiling and compiling an article. All authors endorsed the final version of the article.

Acknowledgments: The authors would like to thank all those who have contributed to the completion of this research through their critique and consultation.

Conflict of interest: In this study, no conflict of interest has been reported by the authors.

Funding: This study did not receive any financial support.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پاییز ۱۴۰۰، ۱۳(۴۹)، ۱۳-۱/ نشریه علمی زن و فرهنگ

مقاله پژوهشی

DOR: 20.1001.1.20088426.1400.13.49.1.1

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۲/۰۳

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۰۶/۲۳

بررسی تطبیقی شخصیت‌پردازی زن در دو داستان کوتاه «مشنگ» اثر منیرو روانی‌پور و «بچه مردم» اثر جلال آل‌احمد

عظیم جباره ناصرو [۱*]، زهرا زارعی [۲]

۱. دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه جهرم، جهرم، ایران.
۲. کارشناس زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه جهرم، جهرم، ایران.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی تطبیقی شخصیت‌پردازی زن در دو داستان کوتاه «مشنگ» اثر منیرو روانی‌پور و «بچهٔ مردم» اثر جلال آل‌احمد است. جامعهٔ پژوهش آثار منیرو روانی‌پور و جلال آل‌احمد و نمونهٔ مورد پژوهش، شخصیت‌پردازی زن در داستان مشنگ و بچهٔ مردم بود. طرح پژوهش توصیفی- تحلیلی است. برای گردآوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای و از طریق فیش‌برداری صورت گرفت و پس از آن با تکیه بر دو داستان کوتاهِ مورد بررسی، نحوه‌ی شخصیت‌پردازی این دو نویسنده، واکاوی و توصیف شد. یافته های پژوهش نشان داد که داستان «مشنگ» اثر منیرو روانی‌پور، نمونهٔ موفق شخصیت‌پردازی زن است که نویسنده در آن به همهٔ ابعاد گوناگون هویت زن مانند جسمی، رفتاری، فکری و... پرداخته و هیچ‌یک را نادیده نگرفته است و داستان «بچه مردم» اثر جلال آل احمد، نمونهٔ ناموفق این نوع شخصیت پردازی است که نویسنده در به کارگیری عناصر داستان عملکرد مطلوبی نداشته و اغلب ابعاد هویتی شخصیت زن را نادیده گرفته است.

کلیدواژگان: شخصیت‌پردازی، داستان مشنگ، منیرو روانی‌پور، داستان بچهٔ مردم، جلال‌آل ا حمد

مقدمه

شخصیت، عنصری محوری در داستان است که با حذف آن ، عناصر دیگر کاربرد خود را از دست خواهند داد و داستانی نیز شکل نخواهد گرفت. می‌توان گفت که همهٔ عناصر داستان برای شناخت بیشتر شخصیت، نقش‌آفرینی می‌کنند. این شناخت از شخصیت داستان تنها از عمل و گفتار شخصیت درک نمی‌شود، بلکه همه‌ی عناصر در شناخت و پرداخت شخصیت نقش دارند؛ از این‌رو باید گفت حذف شخصیت از داستان به مثابهٔ حذف همه‌ی عناصر آن است. در داستان‌هایی که شخصیت‌های اصلی آن حیوانها یا اشیا هستند و دارای ویژگی‌های غیر انسانی‌اند نیز نمی‌توان شخصیت را در این نوع داستان‌ها حذف شده دانست، بلکه اشیاء یا حیوانها، ویژگی انسانی گرفته و به این سبب است که وارد داستان شده‌اند. نویسنده از عناصر داستان با هنرمندی تمام بهره می‌گیرد تا به خلق شخصیتی جان‌دار دست یابد؛ شخصیتی که مخاطب، زنده بودن او را بپذیرد و برای دنبال کردن سرنوشت او کنجکاو شود. ادبیات در دهه‌های گذشته بر نظریات و افکار نویسندگان مرد استوار بود و آن‌ها از زاویه دید

* نویسنده مسئول: عظیم جباره ناصرو | رایانامه: azim_jabbareh@yahoo.com

خـود بـه زن‌می‌نگریسـتند و شـخصیت زنـی را در داسـتان خلق می‌کردنـد که ویژگی‌هـای او بـا ویژگی‌هـای فیزیولوژی، فکـری و رفتـاری زن‌هـا متفـاوت بـود و هویـت حقیقـی آن‌هـا در ایـن تصویـر انـکار می‌شـد؛ در نتیجـه ایـن شـخصیت، نمی‌توانسـت شـخصیتی باورپذیـر باشـد. زنانـی مانند لـوس ایگاری، هلـن سیکسـو و ژولیا کریسـتوا، عقیده داشـتند که ادبیـات دارای سـاختاری مردانـه اسـت(Nikoobakht, Dasp, Bozorg Bigdeli & Monshizade, 2012) و شـخصیت زن، طبـق ایـن چهارچـوب سـاختاری، سـاخته و پرداخته می‌شـود؛ سـاختاری که زن را نـه یک انسـانی همانند مـردان، بلکه موجـود دیگـری می‌دیـد؛ بنابرایـن در شـخصیت‌پردازی زن توسـط مردها، اغلـب ویژگی‌های انسـانی زنان، نادیـده گرفته می‌شـد. سـیمون دوبـوار در این‌بـاره می‌گویـد: چهـره‌ای کـه از زنـان ارائـه می‌شـود، چهـره‌ای اسـت کـه سـاختارهای اجتماعـی و فرهنگـی از آن‌هـا ارائـه داده‌انـد و ایـن تصویـر حقیقـی آن‌هـا نیسـت (Bagheri, 2003). تلاش‌های بسـیاری انجـام شـده تـا چهـره‌ی حقیقـی زنـان در جامعـه، آشـکار و شـخصیتی را در داسـتان خلق کنند کـه مطابـق ویژگی‌های فکری و جسـمانی خود باشـد. نویسـندگان زن سـبب شـدند که به زنان از منظر نویسـنده توجه شـود و هم موجب خلق آثـاری شـدند کـه در آن چهـره‌ای واقع‌پذیر از زنـان ارائه می‌شـد (Payande, 2003). پـس از ورود تصویر تـازه‌ای از زن در ادبیـات، نـگاه نویسـندگان مرد نیز در داسـتان‌ها دچـار تغییر و تحـول شـد (Mir Abedini, 2000). آن‌ها سـعی می‌کردند کـه زنـان را از زاویـه دیـد خـود آن‌هـا ببیننـد و در تصویـری کـه از آن‌ها ارائـه می‌دهند، همـهٔ ابعـاد هویتـی او را در نظر بگیرنـد تـا شـخصیت زن در داسـتان بـه مثابهٔ یک انسـان کامـل، باورپذیر جلوه کنـد؛ بنابرایـن برخی از نویسـندگان مرد نیـز توانسـته‌اند بـه پرداختـی صحیـح و باورپذیر از شـخصیت زن دسـت یابند؛ امـا لازمهٔ ایـن توفیـق در پرداخت صحیح شـخصیت زن، هـم بـرای نویسـندگان زن و هم نویسـندگان مرد، شـناخت دقیق ویژگی‌های جسـمانی، فکـری و رفتاری شـخصیت، شـناخت صحیـح عناصـر داسـتان و بهره‌گیـری نویسـنده از این عناصر به شـیوه‌ای هوشـمندانه و متناسـب با شـخصیت‌ها اسـت. دربـارهٔ شـخصیت‌پردازی «زن» در دو داسـتان «مشـنگ» و «بچه مـردم» به شـیوه‌ی تطبیقی تاکنون پژوهشـی انجـام نشـده اسـت؛ اما پیـش از این پژوهشـگران، آثـار نویسـندگان دیگـر را از منظـر «شـخصیت‌پردازی زن» بررسـی کرده‌اند (Abdi & zamani, 2011). در مقاله «شـخصیت‌پردازی زن در ادبیات داسـتانی نجیب کیلانی» شـخصیت پردازی را در سـه رمان: لیالی ترکسـتان، عذرا جاکرتا و عمالقهٔ الشـمال، اثر نجیب کیلانی، واکاوی کرده‌اند (Sadeghzade & Shams, 2018). در پژوهشـی بـه عنوان «مقایسـهٔ شـخصیت‌پردازی زن در داسـتان‌های چوبک و دانشـور» ضمـن معرفی آثار آنان و اشـاره به شـخصیت‌ها در داسـتان، بـه وجـوه تشـابه و تفاوت شـیوه‌های شـخصیت‌پردازی و ویژگی‌هـای مثبت و منفی زنـان در در داسـتان‌ها پرداخته‌انـد. ایـن آثـار نمونه‌ای از تحقیقـات فراوان دربارهٔ شـخصیت‌پردازی زن اسـت؛ اما در اغلـب پژوهش‌ها تنهـا بـه تحلیـل شـخصیت زن و پرداختن به شـیوه‌های مسـتقیم و غیر مسـتقیم شـخصیت‌پردازی اکتفا کرده‌انـد و تأثیر عناصـر داسـتانی، توجـه بـه همـهٔ ابعاد هویـت زنـان در خلق شـخصیت را نادیـده گرفته‌انـد؛ بنابرایـن لزوم پژوهشـی که بـه چنیـن مسـائلی بپـردازد و شـیوه‌ی صحیح شـخصیت‌پردازی زن را آشـکار کنـد، ضروری اسـت. لذا هـدف از پژوهش حاضـر بررسـی تطبیقـی شـخصیت‌پردازی زن در دو داسـتان کوتـاه «مشـنگ» اثـر منیـرو روانی‌پـور و «بچـه مـردم» اثر جلال آل‌احمد اسـت.

روش

طرح پژوهش، جامعه‌ی آماری و روش نمونه‌گیری

طـرح پژوهـش توصیفـی- تحلیلـی بـود. جامعـه پژوهش آثـار منیـرو روانی‌پور و جـلال آل‌احمد اسـت و نمونـهٔ مورد پژوهـش، شـخصیت‌پردازی زن در داسـتان مشـنگ اثـر منیـرو روانی‌پـور و بچـه مـردم اثـر جلال آل‌احمـد بود.

روش اجرا

بـرای بررسـی تطبیقـی شـخصیت پـردازی زن در دو داسـتان کوتـاهِ مشـنگ، اثـر منیرو روانی پـور و بچه مـردم اثر جـلال آل احمـد، در ابتـدا بـه مطالعه پیشـینه و بررسـی کتاب‌هایی کـه در ارتباط با عناصر داسـتانی و شـخصیت‌پردازی بـود، پرداختـه شـد. سـپس منابـع و متونـی کـه در پیونـد بـا موضـوع زنان بـود مبنـای بررسـی قـرار گرفتند. گـردآوری اطلاعـات بـه شـیوه‌ی کتابخانـه‌ای و از طریـق فیش‌بـرداری انجـام شـد. پـس از آن بـا تکیـه بـر دو داسـتان مذکـور،

شخصیت‌پردازی این دو نویسنده بررسی شد.

یافته‌ها

شخصیت در داستان از شخصیت‌های حقیقی که در پیرامون خویش مشاهده می‌کنیم، الگو گرفته است؛ بنابراین باید مانند آن‌ها نیز باورپذیر باشد و در ذهن مخاطب عینی جلوه کند (Atashsowda, 2005). انسان‌ها در زندگی روزمره بیشتر نسبت به دانستن اطلاعات دربارهٔ سرنوشت کسانی ترغیب می‌شوند که شناختی نسبی از آن‌ها داشته باشند. داستان نیز برشی از واقعیت است (Forrester, 1927, Translated by Younesi, 1973) که نویسنده در آن با الگو گرفتن از زندگی واقعی سعی می‌کند، تصویری از ویژگی‌های ظاهری و اندیشهٔ شخصیت‌ها در داستان، ارائه دهد تا مخاطب را نسبت به سرنوشت شخصیت‌ها کنجکاو کند که به آن شخصیت‌پردازی می‌گویند (Abedi, 1996). شخصیت‌پردازی به دو روش مستقیم و غیرمستقیم در داستان به کار می‌رود. در روش مستقیم، نویسنده با توضیح مستقیم و صریح به ویژگی‌های شخصیت اشاره می‌کند که استفاده از این شیوه به صورت غالب در داستان، ارزش هنری آن را کم می‌کند و به داستان شکلی گزارشی می‌دهد. شیوه‌ی دوم، پرداخت غیرمستقیم است که نویسنده اعمال و رفتار شخصیت‌ها را به صورت نمایشی و بدون این که اشاره‌ی خاصی به ویژگی اخلاقی او کند، به تصویر می‌کشد و قضاوت در مورد ویژگی اخلاقی و اندیشهٔ شخصیت را به عهده‌ی خواننده می‌گذارد (Mirsadeghi, 1997). پرداختن به این روش‌ها تنها نوع شخصیت‌پردازی را مشخص می‌کند و اطلاعاتی دربارهٔ چگونگی ساخت شخصیت‌ها به مخاطب ارائه نمی‌دهد. همهٔ عناصر داستان به یکدیگر مرتبط هستند. هنگامی که شخصیت در داستان ساخته می‌شود، نخست، صحنه‌ای را برای زندگی طلب می‌کند؛ سپس نیازمند زمان و مکان است؛ نیازمند نام‌گذاری و هویت است و فضاسازیِ ویژه‌ی خود را می‌طلبد (Abdollahiyan, 2002).

بررسی شخصیت‌پردازی زن در دو داستان مشنگ اثر منیرو روانی‌پور و بچه مردم اثر جلال‌آل‌احمد در بخش‌های گوناگون پیرنگ، زاویه دید، صحنه، فضاسازی و عنوان شخصیت مورد بررسی قرار گرفته که به آن ها پرداخته می شود:

پیرنگ:

«پیرنگ» از دو واژه‌ی پی + رنگ، شکل گرفته است؛ پی به معنای پایه و بنیاد و رنگ به معنای طرح و نقشه (Mirsadeghi & Mirsadeghi, 1998) در واقع طرح همان روایت اصلی است که ساختمان داستان را شکل می‌دهد و پاسخی برای این پرسش است: داستان دربارهٔ چیست؟ طرح کلی داستان «بچه مردم» و «مشنگ»، هر دو برشی از زندگی یک زن است؛ اما با روایت‌های متفاوت. داستان آل احمد از زن سرخورده و بی‌سوادی روایت می‌کند که در جریان زندگی‌اش همواره وابسته به یک مرد بوده است. او با به تصویر کشیدن بی‌سوادی زن، سعی می‌کند تا کنش‌های غیرمنطقی او در داستان را باورپذیر جلوه دهد. زن در داستان تلاش چندانی برای نگه داشتن فرزند خود نمی‌کند و راه حل دیگری به غیر از رها کردن او در خیابان نمی‌یابد و نویسنده این اعمال زن را تنها به عدم آگاهی او نسبت می‌دهد: «ناچار بودم بچه را یک جوری سربه‌نیست کنم. یک زن چشم و گوش بسته مثل من، غیر از این چیز دیگری به فکرش نمی‌رسید.»(Al-e- Ahmad, 2011) و این جملات دربارهٔ ناتوانی زن و عدم آگاهی او در بخش‌های مختلف داستان تکرار می‌شود: «من که سررشته‌ای نداشتم...» (Al-e- Ahmad, 2011). اما عدم آگاهی زن توجیه باورپذیری برای تسلیم شدن او در برابر خواسته‌ی شوهرش مبنی بر رها کردن کودکش در خیابان نیست و نویسنده می‌توانست برای توجیه این مسئله صحنه‌هایی هر چند کوتاه از تلاش‌های زن برای متقاعد کردن مرد یا تلاش برای یافتن راه حلی دیگر در داستان بیاورد.

آل‌احمد در داستان «بچه‌مردم» و اغلب داستان‌هایش مانند سمنوپزان، خانم نزهت‌الدوله، زن زیادی و... که طرح اصلی آن، روایت معضلات زنان است از رنجی سخن می‌گوید که مردان برای زنان به وجود آورده‌اند و شخصیت‌های زن داستان‌های او اغلب نسبت به این سرنوشت، تسلیم‌اند و شورشی علیه این جریان نمی‌کنند؛ اما روانی‌پور در داستان مشنگ و هم چنین اغلب داستان‌هایش، رنج و آسیبی را که به زنان وارد می‌شود، محدود

بـه مـردان نمی‌دانـد؛ زیـرا نـگاه او بـه «زن» نگاهـی جنسـیتی و در مقایسـه بـا مـردان نیسـت؛ او زن را انسـانی می‌بیند کـه در معـرض آسـیب اسـت نـه «زنـی» در معـرض آسـیب و رنـج؛ بـا ایـن دیـدگاه، بدیهی اسـت کـه او بـه رنج‌هایی که هـم زنـان و هـم مـردان بـرای یـک زن بـه وجـود می‌آورنـد، توجـه کند. در داسـتان مشـنگ مشـاهده می‌شـود کـه رنج شـخصیت داسـتان منحصـر بـه یـک فـرد یـا مـردان نیسـت، بلکـه برخواسـته از تفکـرات غلـط حاکـم بـر جامعه اسـت. شـخصیت داسـتان روانی‌پـور بـر خـلاف شـخصیت آل احمـد، زنـی فرهیختـه اسـت کـه تفکـر و شـیوه‌ی زندگـی او بـا تعریفـی کـه عمـوم مـردم و جامعه دربـارۀ زن دارنـد، متفاوت اسـت. در واقـع او چهارچوب‌هایـی که زن را بـه آن محدود می‌کننـد، زیـر پـا می‌گـذارد و به عنـوان یک انسـان آزاد، شـیوه‌ای را بـرای زندگـی برمی‌گزیند کـه انتخاب خود اوسـت. اغلـب نظریه‌پـردازان، معتقدنـد کـه دلایل هـر حادثه در داسـتان باید در حین روایت، آشـکار شـود؛ حتی اگـر آن حادثه، حادثـه‌ای فراواقعـی و غیرطبیعی باشـد، نویسـنده بایـد آن حادثه را در چهارچوب یک منطق سـاختگی، روایـت کند یا به بیـان دیگـر، بـرای آن منطقـی خلق کند. فورسـتر، داسـتان را طرحی معرفـی می‌کند که متکـی بر روابط علـت و معلولی اسـت (Forrester, 1927, Translated by Younesi, 1973). دپیـل نیـز از روابـط علـت و معلولـی در پیرنگ بـا نام «انگیزه» یـاد می‌کنـد و معتقـد اسـت، حوادثـی که در داسـتان اتفاق می‌افتـد، باید علـت و انگیزه‌ای داشـته باشـد (Dipple, 1970, Translated by Jafari, 2011) در داسـتان بچـۀ مـردم، چرایـی برخـی از حوادث مشـخص نیسـت که این امـر باعث ضعف در پیرنـگ و بـه تبـع آن ضعف در پرداخت شـخصیت زن شـده اسـت. شـوهر زن از او می‌خواهد، فرزنـدش را که متعلق به همسـر اولـش بـوده اسـت، رها کند. نویسـنده به جـای آن کـه تصویـری از تلاش‌های زن بـرای منصرف کردن شـوهرش بـه مخاطـب ارائـه دهـد تـا رفتـار او را باورپذیر جلـوه دهد، از زبـان او توجیهـی می‌آورد:«خـب من هم می‌بایسـت زندگی می‌کـردم. اگـر ایـن شـوهرم هـم طلاقـم مـی‌داد، چـه می‌کـردم؟» (Al-e- Ahmad, 2011)؛ امـا ایـن توجیـه هـر چند که نمـود بیرونـی داشـته باشـد، در داسـتان بـاور پذیر نیسـت. اگر چه داسـتان کوتـاه الگویـی از زندگـی واقعی اسـت؛ اما خود زندگـی نیسـت. نویسـنده بایـد با تکیه بر یـک منطق روایی و انتخاب برشـی مناسـب از زندگی زن که تلاش نکـردن او برای قانـع کـردن مـرد را تـا حدودی باورپذیـر جلوه می‌کرد، بـه این صحنـه می‌پرداخت. زن داسـتان آل احمد به عنـوان یک زن بی‌عاطفـه، از نظـر خواننـده محکـوم می‌شـود، بـدون این‌کـه مخاطـب بدانـد چه چیزی سـبب شـده کـه یک زن بـه عنوان انسـانی کـه سرشـار از عاطفـه اسـت، به چنیـن سرنوشـتی دچار شـود و آل احمد بـه آوردن جملاتی سـطحی بـرای توجیه زن، بسـنده می‌کنـد. آل احمـد در داسـتان بچـه مـردم، تنهـا یـک بعـد از زن را به تصویر می‌کشـد، به این سـبب، شـخصیت زن او شـخصیتی بـاور پذیـر نیسـت. او هویـت و ویژگی شـخصیتی زن را نادیـده می‌گیرد و تنها، رنـج او را محور قـرار می‌دهد؛ حتـی رنـج او نیـز هویتـی زنانـه نـدارد و رنجی اسـت که مـردان برای زنـان به وجـود آورده‌انـد. این امر باعث شـده که او شـبه شـخصیتی را خلـق کنـد که بیشـتر به تیپ نزدیک اسـت تا شـخصیت؛ یعنـی آل احمد، تنها بـه ویژگی‌هایی کلی اشـاره کرده اسـت کـه همـه زنـان را با آن می‌شناسـند و زن داسـتان او تنهـا قالبی از یک زن اسـت. از دیدگاه شکلوفسـکی آشـنا زدایی در سـه سـطح زبـان، مفهوم و اشـکال ادبـی، صـورت می‌گیـرد (Makaryk, 1993, Translated by Mohajer & Nabavi, 2013) و از آن‌جـا کـه روایت‌هـای داسـتانی نیز از سـه سـطح محتوایی، زبانی و صناعی، تشـکیل شـده اسـت، پیرنگ هنری و آشـنازدایی در روایـت نیـز در محـدوده‌ی ایـن سـطوح، مجـال بـروز پیـدا می‌کنـد (Bakhshi, Tashakori & Ghasemipoor, 2010) و ایـن آشـنازدایی شـامل کلیـه‌ی تمهیـدات زیباشـناختی و تدبیر نویسـندگان بـرای روایت داسـتان به بیانی متفاوت اسـت تـا آن را هنـری و زیبایی‌شـناختی جلـوه دهـد (Ghasemipour & Rezayi Dasht-e Arzhane, 2010).

منیـرو روانی‌پـور نیـز بـرای بـه تصویر کشـیدن رنج‌های شـخصیت زن بـا تکیه بر آشـنازدایی بـه بیانی متفـاوت برای روایـت داسـتان، دسـت یافتـه اسـت. او در فضائی سوررئالیسـتی از زنی مـرده روایت می‌کنـد که در طـول زندگیش برای داشـتن تفکـر مسـتقل و زندگـی کـردن مطابـق میل خـودش، مورد سـرزنش قرار گرفتـه و حالا کـه دیگر زنده نیسـت از ایـن کـه ایـن سـرزنش‌ها بـه اتمـام رسـیده اسـت، احسـاس خشـنودی می‌کند. شـخصیت زن داسـتان بـا وجـود این که زندگیـش در اتمسـفری فراواقعـی روایـت می‌شـود، کامـلا باورپذیـر اسـت و ایـن باورپذیری شـخصیت حتی باعث شـده اسـت کـه وقایـع خـارق عـادت داسـتان نیز عـادی جلـوه کند. نویسـنده، شـخصیتی را خلـق کرده اسـت مانند اشـخاص حقیقـی هـم بـدن و فیزیـک او را در ذهـن خـود و هـم احساسـات و عواطفـش را می‌تـوان درک کـرد و ایـن موفقیـت در پرداخـت، مرهـون شـناخت دقیـق و عمیـق نویسـنده از زنـان اسـت. علاوه بر شـناخت نویسـنده، نسـبت بـه ویژگی‌های

بدن زن، جسارت او در بیان این ویژگی‌ها نیز در باورپذیری شخصیت تأثیری ویژه دارد؛ در واقع اگر روانی‌پور ویژگی‌های فیزیکی شخصیت را در داستان حذف می‌کرد، بخشی از هویت او را حذف کرده بود. او هم‌چنین با آوردن تصویرهایی ما را با طرز تفکر زن نیز آشنا می‌کند: «بیست سال درس خوانده بود؛ سرش به هیچ کجا بند نبود؛ هیچ چیز نداشت جز لبخندی که همه را ذله کرده بود؛ یک لبخند بی‌قابلیت که با هزار توجیه علمی و غیرعلمی آن را به مسائلی که هیچ ربطی به او نداشتند، متصل می‌کردند؛ این‌که او با آن لبخند لعنتی هیچ کجا بند نمی‌شد؛ دنبال خانه و زندگی نبود و مثل همهٔ زن‌های عالم به زندگی دل نمی‌بست»(Ravanipour, 2001).

زاویه دید:

واژه‌ی زاویه دید در لغت به معنی گوشه، محل و دریچه‌ای است که نویسنده، مقابل مخاطب باز می‌کند تا از آن جایگاه به شخصیت‌ها و حوادث داستان نگاه کند (Dad, 2004). زاویه دید، عنصری است که نویسنده با بهره‌گیری از آن محتوای داستان خود را ارائه می‌دهد (Mirsadeghi, 2009; Mirsadeghi, 2015). نویسنده‌ای که می‌کوشد تا جهانی مانند جهان حقیقی در داستانش خلق کند، باید داستان را از دیدگاه شخصی بیان کند که تا جای ممکن داستان را پذیرفتنی‌تر نشان دهد(Todorov, 2004, Translated by Ganjipoor, 2014) ارتباطی که زاویه دید و راوی با شخصیت‌ها دارد، سبب شناخت شخصیت‌ها می‌شود و در پردازش و نمایش آن‌ها موثر است و انتخاب نامناسب این عنصر در پرداخت صحیح شخصیت‌ها اشکال ایجاد می‌کند. در داستان بچه مردم، داستان از زاویه دید «اول شخص» که یک زن است، روایت می‌شود. به دو علت انتخاب زاویه دید اول شخص در داستان آل احمد برای نشان دادن شخصیت زن مناسب نیست: یکی این که در زاویه دید اول شخص، داستان به شیوه‌ی تک‌گویی از زبان راوی روایت می‌شود و در این زاویه دید مجالی برای توصیف چهره، ویژگی‌های جسمانی شخصیت و حالت‌های مختلف رفتاری او نیست. در داستان بچه مردم، آل احمد از زنانگی شخصیت زن هیچ تصویر ی از اندام، چهره و حالت‌های رفتاری او برای پذیرفتن این مسئله که راوی یک زن است، ارائه نمی‌شود. و دوم این که آل احمد با استفاده از زاویه دید اول شخص به ناچار باید لحنی زنانه برای راوی انتخاب می‌کرد؛ اما در لحن شخصیت، تفاوتی بین لحن زن با مردان احساس نمی‌شود و این مسئله به آشنا نبودن نویسنده با لحن بیان زنان برمی‌گردد. لحن شخصیت به گونه‌ایست که احساس می‌شود، آل‌احمد از لحن هم‌جنسان خود بیشتر الهام گرفته است تا لحن زنان و سخنانی که از زبان او در داستان بیان می‌شود نیز در جایگاه یک شخصیت زن باورپذیر نیست:« شوهرم بود که اصرار می‌کرد. راست هم می‌گفت. خود من هم وقتی کلاهم را قاضی می‌کردم، به او حق می‌دادم.» (Al-e- Ahmad, 2011). شخصیت زن داستان آل‌احمد پس از آن‌که کودکش را رها می‌کند، از شوهرش که مسبب این کار بوده است، گلایه‌ای ندارد و به او حق می‌دهد. اگر به زن به عنوان انسانی نگاه شود که دارای عواطف و قدرت تفکر است، توجیهات او برای حق دادن به شوهرش آن هم پس از رها کردن کودک منطقی به نظر نمی‌آید و آل احمد این سخنان را بدون بستری مناسب که بتواند این سخنان را باورپذیر جلوه دهد در داستان می‌آورد؛ بنابراین استفاده نویسنده از زاویه دید اول شخص و بیان جملات غیرمنطقی از زبان شخصیت زن منجر به نقص در شخصیت‌پردازی او شده است.

در داستان مشنگ، منیرو روانی‌پور داستان را از زاویه دید دانای کل محدود به شخصیت زن که شخصیت محوری داستان است، روایت می‌کند. این زاویه دید هم برای نشان دادن ذهنیت و تفکر زن و شخصیت‌های دیگری که در جریان داستان با او ارتباط برقرار می‌کنند و هم نشان دادن حالت‌های رفتاری و چهره‌ی او، زاویه دید مناسبی است. در نتیجه شخصیتی که روانی‌پور خلق می‌کند همانند یک شخصیت حقیقی دارای ابعاد گوناگون فکری و جسمی و... و مخاطب می‌تواند او را به عنوان یک فرد حقیقی بپذیرد و با این شخصیت هم‌ذات‌پنداری کند.

صحنه:

صحنه را با اصطلاحات متعددی مانند «قرارگاه»، «زمینه»، «محل وقوع»، «موقعیت» و «زمان و مکان»، معرفی کرده اند. این عنصر باید در شناساندن شخصیت‌ها به خوانندگان، نقشی موثر ایفا کند (Jamshidi & Dadkhah Tehrani, 2008). اما در داستان بچه‌ی مردم که عنصر صحنه ، تنها مکان و زمان را نشان می‌دهد و توصیف آن نقشی در شناخت از شخصیت

زن ندارد. در مقابل، نویسنده در داستان مشنگ، صحنه را به گونه‌ای توصیف کرده است که جهان‌بینی زن و رنج او را به خوبی نشان می‌دهد و تصاویری که از مکان‌های مختلف در داستان هست، همگی هویت شخصیت زن را بازگو می‌کند. داستان در فضائی سوررئال و زمانی روایت می‌شود که شخصیت زن، مرده است. در قسمتی از داستان، «زن مُرده» از کمک بهیار می‌خواهد که هر چه زودتر او را به سردخانه منتقل کند؛ زیرا تحمل سردی و تلخی این جهان برای او سخت‌تر است؛ جهانی که زن در آن به خاطر حق انتخابش و نوع زندگی‌ای که خود می‌پسندد، سرزنش می‌شود. در آخر نیز وقتی زن را به قبرستان منتقل می‌کنند، او حال خوبی دارد که از همه‌ی تبعیض‌ها و آزارهایی که در زندگی شاهد آن بوده، رهایی پیدا کرده است: «وقتی روی سنگ مرده‌شورخانه دراز به دراز افتاده بود و زن کاسه‌های آب خنک روی تنش می‌ریخت، آرزو کرد که ای کاش وقتی زنده بود به اینجا می‌آمد. هرگز به این آسودگی حمام نکرده بود و آن قدر سرخوش و سرحال بود که آرام آرام پلک‌هایش روی هم افتاد و خوابش برد. چشمانش را که باز کرد، زیر خاک بود... هیچ صدایی از آدمی‌زاد به گوش نمی‌رسید... نفسی به راحتی کشید و به دور برش نگاه کرد» (Ravanipour, 2001). صحنه‌هایی که نویسنده از سردخانه، مردشورخانه و قبرستان، ارائه می‌دهد، همه بازگو کننده‌ی درون و بخشی از هویت شخصیت زن است. در قسمت دیگری از داستان، هنگامی که زن را در آمبولانس می‌گذارند تا به قبرستان ببرند، زن سعی می‌کند که برای آخرین‌بار به ساختمان دانشگاه نگاه بیندازد:«راننده گاز می‌داد و از خیابان‌های شهر می‌گذشت. از جلوی دانشگاه هم رد شد. سعی کرد ببیند دانشگاه باز است یا نه؛ اما آمبولانس آن‌قدر سرعت داشت که حتی درخت‌های کنار دانشگاه را هم به شکل نوار سبزرنگی می‌دید.»(Ravanipour, 2001) نویسنده با خلق صحنه‌ای سمبولیک این نکته را بیان می‌کند که شخصیت زن حتی پس از مرگ نیز اشتیاقش به دانش را از دست نداده است. مشنگ نشدن او در برابر این تفکرات، فضای باورپذیری را ترسیم می‌کند که در شناخت هر چه بیشتر شخصیت زن، موثر است. زن داستان روانی‌پور گر چه همانند زن داستان آل‌احمد، مغلوب تفکرات غلط حاکم بر جامعه می‌شود؛ اما شکست‌خورده نیست؛ زیرا با وجود همه‌ی رنج‌ها، همان‌گونه زیسته که خود انتخاب کرده است. زن داستان روانی‌پور برای این زندگی متفاوت، متهم به جنون می‌شود و سرانجام در تیمارستان و با وضعی اسفناک می‌میرد. نویسنده با به تصویر کشیدن پس از مرگ زن، او را شخصیتی توصیف می‌کند که سرخورده نیست. در واقع نویسنده با به تصویر کشیدن فضائی سوررئال و فراواقعی، سعی در واقعی جلوه دادن شخصیت زن دارد و در این فضای توصیف شده، شخصیت زن و روحیه‌ی تسلیم‌ناپذیر او در ذهن مخاطب، عینی جلوه می‌کند. او در قسمتی از داستان با آوردن فضائی از سردخانه، بخشی از شخصیت زن را به تصویر می‌کشد؛ این فضا بیانگر شخصیت زنی است که تنها برای متفاوت زیستن، ناملایمات بسیاری را حتی از هم‌جنسان خویش متحمل شده است: «وقتی او را در سردخانه به زمین گذاشتند، نفسی به راحتی کشید. سردخانه آن‌طورها هم که می‌گفتند سرد نبود. خیلی بیشتر از این‌ها سرما را دیده بود؛ سرمای جانی که او را طناب پیچ کردند و به بخش اعصاب آوردند؛ سرمای جان زنی که جز مشتی کاغذ، آهی در بساط نداشت و آن کاغذها را هم یک‌روز خواهرانش به دست آتش سپردند تا از آن پس معقول و سربه‌راه مثل همهٔ زنان عالم زندگی کند.» (Ravanipour, 2001). در مقایسه با داستان مشنگ، فضای حاکم بر داستان بچه‌ی مردم، تسلیم‌پذیری و ساکن بودن است. زن داستان آل احمد بی چون و چرا، مطیع اوامر همسرش است و حتی اگر این خواسته‌های مرد به ضررش باشد، او اعتراضی نمی‌کند. گر چه این مطیع بودن زن و روحیه‌ی تسلیم‌پذیر او در برابر ظلم‌هایی که به او و کودکش روا می‌دارند، می‌تواند حاصل از محیطی باشد که او در آن رشد کرده است یا عوامل شخصیتی دیگر؛ اما چون دلایل و چرایی آن در داستان مشخص نیست. رفتار زن باورپذیر جلوه نمی‌کند.

عنوان شخصیت:

نام، واژه‌ای است که به شخص، مکان یا چیزی هویت می‌بخشد (Izadi Mobarakeh & Lotfi, 2009). این انتخاب نام در داستان از اهمیت بالایی برخوردار است؛ در واقع هیچ‌کدام از نام‌ها خنثی نیستند و نویسندگان با آوردن هر نام، در پی اهداف خاص خود هستند (Lodge, 1992, translated by Rezayi, 2014). انتخاب نام برای شخصیت، یکی از شگردهای شخصیت‌پردازی است که در آن نویسنده، متناسب با ساختار داستان، نامی برای شخصیت‌هایش

انتخاب می‌کند (Okhovat, 1992). در هر دو داستان مشنگ و بچه مردم، شخصیت زن، اسم خاص ندارد و این انتخاب نکردن اسم خاص در هر دو داستان، شیوه‌ای صحیح برای نشان دادن بی‌هویتی زنان داستان است که این بی‌هویتی، نمودی متفاوت در دو داستان دارد. داستان مشنگ مبارزه‌ی زن بر علیه این بی‌هویتی است. در مقابل، زن داستان آل‌احمد نه تنها در برابر این بی‌هویتی ایستادگی نمی‌کند، بلکه به این بی‌هویتی، دامن نیز می‌زند. در هر دو داستان، بی‌نام بودن شخصیت، استعاره‌ای از بی‌هویتی آن‌ها است. فضائی که دو شخصیت زن در بستر آن زندگی می‌کنند، فضائی است که در آن برای زنان هویت مستقلی از مردان قائل نیستند و قدرت تفکر آن‌ها را در حد تصمیم‌گیری برای سرنوشت خودشان نیز نمی‌دانند؛ بنابراین انتخاب نکردن نام در هر دو داستان انتخابی صحیح است؛ اما روانی‌پور، ترکیبی را برای اسم عام زن به کار برده که از این طریق در شناخت و پرداخت شخصیت زن موثرتر عمل کرده است. او زن داستانش را «زنی که مرده بود» خطاب می‌کند که این ترکیب وصفی، روشن‌کننده‌ی مطالبی برای مخاطب است: زن به دلیل ویژگی‌های متفاوت شخصیتی و جسارتی که برای انتخاب شیوه‌ی زندگی‌اش داشت، هنگامی که زنده بود، نادیده گرفته می‌شد و تفکرات و شخصیت او در حین زنده بودن، توسط اطرافیانش انکار می‌شد؛ آن‌گونه که گویی او مرده است و در مقابل، هنگامی که او از بند همه تحقیرها و محدودیت‌ها رهایی پیدا می‌کند و می‌میرد، مردن برای او زندگی است؛ زندگی‌ای که در آن کسی به او خط فکری نمی‌دهد و او مطابق میلش و همان‌گونه که می‌خواهد، زندگی می‌کند.

بارت مهم‌ترین بخش شخصیت‌پردازی را ترسیم صحیح کنش‌های شخصیت، توسط نویسنده معرفی می‌کند(Barthes, 1966, Translated by Mohammad Ragheb, 2008) که نام نیز در این ترسیم صحیح نقش دارد. روانی‌پور با انتخاب نامی مناسب برای شخصیت، هم بخشی از تفکر شخصیت را آشکار کرده است و هم کنش‌های او را برای مخاطب ملموس‌تر جلوه می‌دهد.

پایان‌بندی:

پایان داستان اهمیت بسیاری در آشکار کردن طرز تفکر و جهان‌بینی نویسنده دارد؛ گرچه این تفکر در بطن متن نیز می‌تواند نمایان باشد؛ اما پایان به مثابهٔ آخرین ضربه و تکان‌هایی است که نویسنده به مخاطب وارد می‌کند (Mahdipour Omrani, 2014) و این عمل باید به بهترین نحو صورت بگیرد. اگر داستان از آغاز، ساختاری قوی داشته باشد؛ اما با پایانی ضعیف به سرانجام برسد، تأثیر قوت کلیت داستان در ذهن مخاطب از بین خواهد رفت و پرداخت شخصیت و دیگر عناصر داستان نیز دچار مشکل خواهد شد. در داستان بچه مردم، هنگامی که زن می‌خواهد کودکش را در خیابان رها کند، نویسنده مخاطب را با صحنه‌ای غم‌انگیز مواجه می‌کند؛ صحنه‌ای که ناراحتی عمیق زن را از رها کردن فرزندش نشان می‌دهد:«من داشتم بیچاره می‌شدم. اگر بچه‌ام یک خرده دیگر معطل کرده بود، اگر یک خرده دیگر گریه کرده بود، حتما منصرف شده بودم» (Al-e- Ahmad, 2011). جملاتی که زن بیان می‌کند، نشانگر موقعیت دشواری است که او به آن گرفتار شده است؛ اما نویسنده پس از آوردن این صحنه‌ها خواننده را با پایانی مواجه می‌کند که باورپذیر نیست و شخصیت زن را به مثابهٔ یک انسان، زیر سوال می‌برد: زن پس از تحمل آن همه اضطراب و رنج برای رها کردن فرزندش هنگامی که در ماشین می‌نشیند تا به خانه برگردد، به این علت که کارش را انجام داده و فرزندش را در خیابان رها کرده است و پاسبان دیگر در تعقیب او نیست، نفسی از روی آسودگی می‌کشد و داستان با این جمله به پایان می‌رسد:«به پشتی صندلی تکیه دادم و نفس راحتی کشیدم و شب بلاخره نتوانستم پول تاکسی را از شوهرم دربیاورم» (Al-e- Ahmad, 2011). گر چه فقر شخصیت زن می‌تواند توجیه نویسنده برای آوردن این پایان باشد؛ اما چنین پایانی پرداخت شخصیت زن را دچار مشکل کرده است و این تغییر حالت سریع او از مادری دلسوز به مادری بی‌خیال، باورپذیر نیست.

در مقایسه با آل‌احمد، روانی‌پور پایانی را برای داستان انتخاب کرده است که متناسب با ویژگی‌های شخصیتی زن است؛ در نتیجه شخصیت را باورپذیر و تأثیر داستان را در ذهن مخاطب چند برابر می‌کند. زن که از تبعیض‌ها و نادیده گرفتن شدن هویت مستقلش در هنگام زنده بودن به تنگ آمده بود در پایان داستان و هنگامی که او را به خاک می‌سپارند، مرگ را با آغوش باز می‌پذیرد و از جایگاه تازه‌اش احساس رضایت می‌کند:«چشمانش را که

باز کرد زیر خاک بود و از آن‌جا می‌توانست، جای پاشنه‌های کفش خواهرانش را ببیند. هیچ صدایی از آدمی‌زاد به گوش نمی‌رسید؛ انگار همه رفته بودند. نفسی به راحتی کشید... سوسکی زردرنگ روی پیشانیش گیج ایستاده بود. دستش را بالا آورد و سوسک را گرفت و گفت: چطوری سوسک نازنین» (Ravanipour, 2001). پایان داستان باید به گونه‌ای باشد که وقتی خواننده، اثر را به اتمام رساند، ترغیب شود تا دربارهٔ شخصیت داستان خیال‌پردازی کند؛ یعنی با تمام شدن روایت نویسنده، روایتی جدید در ذهن خواننده تداعی شود. پایان داستان روانی‌پور به گونه‌ای است که ذهن خواننده را وا می‌دارد تا دربارهٔ ادامهٔ سرگذشت شخصیت زن خیال‌پردازی کند و به روایت ویژه خود برسد که این مسئله نشان‌دهندهٔ موفقیت نویسنده در روایت داستان و پرداخت شخصیت است.

بحث و نتیجه‌گیری

در داستان بچه مردم، مشخص نبودن چرایی برخی از حوادث، موجب ضعف در پیرنگ و به تبع آن ضعف در شخصیت‌پردازی زن شده است. مسئلهٔ دیگری که در شخصیت‌پردازی آل‌احمد ایجاد خلل کرده، توجه نکردن او به همهٔ ابعاد شخصیت زن، مانند ویژگی‌های جسمی، رفتاری و فکری اوست. روانی‌پور در مقایسه با آل‌احمد، با فرمی متفاوت و در فضائی سوررئال به بیان رنج‌های زن و ویژگی‌های او پرداخته است که به دلیل شناخت نویسنده از ویژگی‌های فیزیولوژی، عاطفی و رفتاری شخصیت، شخصیت‌پردازی زن در داستان مشنگ، موفق بوده است. به دو دلیل، استفاده کردن آل‌احمد از زاویه دید اول شخص، سبب ضعف در شخصیت‌پردازی زن شده است: یکی در زاویه دید اول شخص، داستان مانند مونولوگی از زبان راوی روایت می‌شود که در این زاویه دید مجالی برای توصیف چهره، ویژگی‌های جسمانی شخصیت و حالت‌های مختلف رفتاری او وجود ندارد و دومی این که آل احمد، با استفاده از زاویه دید اول شخص به ناچار باید لحنی زنانه برای راوی انتخاب می‌کرد؛ لحنی که از نحوه‌ی سخن گفتن او و توجه به جزئیاتی که به زنان اختصاص دارد، مشخص می‌شود که شخصیت داستان او یک زن است. اما به دلیل آشنا نبودن نویسنده با لحن زنان، هیچ تفاوتی در نحوه‌ی بیان شخصیت زن با لحن مردان وجود ندارد و گویی آل‌احمد از لحن و خلق و خوی هم‌جنسان خود برای خلق شخصیت زن، بهره گرفته است. منیرو روانی‌پور در مقابل، از زاویه دید دانای کل محدود به شخصیت زن، داستان را روایت می‌کند و این زاویه دید، هم برای نشان دادن ذهنیت و تفکر زن و هم برای آشکار کردن حالت‌های رفتاری و چهره‌ی او زاویه دید مناسبی است. صحنه در داستان باید منعکس کننده‌ی بخشی از هویت شخصیت باشد و به مخاطب در شناخت شخصیت، یاری رساند؛ اما در داستان بچه مردم صحنه تنها مکان و زمان را نشان می‌دهد و توصیف صحنه، نقشی در شناخت از شخصیت زن ندارد. روانی‌پور در مقایسه، صحنه را به گونه‌ای توصیف کرده است که جهان‌بینی زن و رنج او را به خوبی نشان می‌دهد و تصاویری که از مکان‌های مختلف در داستان، به نمایش می‌گذارد، آشکارکننده‌ی بخشی از هویت شخصیت زن است. در داستان منیرو روانی پور، فضاسازی، نقش اساسی در باورپذیر جلوه دادن شخصیت دارد؛ اما در داستان آل احمد، فضاسازی به باورپذیری شخصیت، آسیب رسانده است. در هر دو داستان، شخصیت زن، اسم خاص ندارد؛ این فاقد نام بودن زن‌ها در هر دو داستان تداعی‌کنندهٔ شخصیتی است که هویت مستقلش در ساختارهای اجتماعی و فرهنگی، انکار می‌شود. روانی‌پور علاوه بر بی‌نام بودن شخصیتش، از این زن بی‌نام با ترکیب وصفی «زنی که مرده بود»، یاد می‌کند و این‌گونه ابعاد گسترده‌تری از هویت او را نشان می‌دهد و باعث شناخت بیشتر مخاطب از شخصیت زن می‌شود؛ بنابراین در مقایسه با آل‌احمد در استفاده از نام برای تکامل شخصیت زن موفق‌تر عمل کرده است. آل‌احمد پایانی را برای داستانش انتخاب کرده است که با کنش‌های شخصیت زن مغایرت دارد و در مقایسه پایان داستان روانی‌پور مطابق ویژگی‌های شخصیت زن است و خواننده را در باور کردن شخصیت او یاری می‌دهد.

سهم مشارکت نویسندگان: دکتر عظیم جبّاره ناصرو: طراحی چارچوب کلی، تدوین محتوا و تحلیل مطالب، ارسال و اصلاحات مقاله. خانم زهرا زارعی: همکاری در گردآوری و تدوین مقاله. همه‌ی نویسندگان نسخهٔ نهایی مقاله را مورد تایید قرار دادند.

سپاسگزاری: نویسندگان مراتب تشکر خود را از همه کسانی که با نقد و مشورت خود در تکمیل این پژوهش مؤثر بوده‌اند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع: در این پژوهش هیچ گونه تعارض منافعی توسط نویسندگان گزارش نشده است.

منابع مالی: این پژوهش از منابع مالی برخوردار نبوده است.

References

Abdi, S., & Zamani, S. (2011). Characterization in Najib Kilani Fiction. *Women's Magazine in Culture and Art, 2*(3), 97-116. [Persian] URL: https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=119251

Abdullahian, H. (2002). *Character and characterization in contemporary fiction.* Tehran: Aftab. [Persian] URL: https://lib1.ut.ac.ir:8443/site/catalogue/440825

Abedi, D. (1996). *A bridge to storytelling.* Tehran: Markaz. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/1859495/

Al-e-Ahmad, J. (2011). *Setar.* Qom: Zhakan. https://www.ketabrah. r/...

Atashsowda, M. (2005). *Tonight's story.* Tehran: Asim. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/11015633/

Bagheri, K. (2003). *Fundamentals of the philosophy of feminism.* Tehran: Ministry of Science, Research and Technology. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/1262268/

Bakhshi, M., Tashkari, M., & Ghasemipour, G. (2010). Examples of formalist plot in Persian short stories. *Journal of matn pajouhi, 21*(72), 87-116. [Persian] URL: https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=319525

Barnet, S. (1965). *A dictionary of literary terms.* London: Little Brown. URL: https://www.amazon.com/Dictionary-Literary-Terms-sylvan-barnet/dp/0330882120

Barthes, R. (1966). *An Introduction to the Structural Analysis of Narratives.* Translated by Mohammad Ragheb. (2008). Tehran: Farhang Saba. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/11275372/

Dad, S. (2004). *Dictionary of literary terms.* Tehran: Morvarid. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/1199640/

Dipple, E. (1970). *Plot.* Translated by Massoud Jafari. (2010). Tehran: Markaz. [Persian] URL: https://www.iranketab.ir/book/22186-plot

Forrester, E. (1927). *Aspects of the novel.* Translated by Ebrahim Younesi. (1973). Tehran: Amirkabir. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/11110448/

Ghasemipour, G., & Rezayi Dasht-e Arzhaneh, M. (2010). Formalist Analysis of Plots in

Contemporary Persian Short Stories. *Journal of Literary Research, 4*(13), 61-83. [Persian] URL: https://www.sid.ir/fa/Journal/ViewPaper.aspx?ID=153151

Izadi Mobarakeh, K & Lotfi, S. (2009). Index of individual letters of the science of men. *Journal of Science and Hadith Research, 6*(2), 5-24. [Persian] URL: https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=137194

Jamshidi, L, & Dadkhah Tehrani, H. (2008). The element of the scene in Hariri and Hamidi officials. *Exploration Quarterly, 9*(16), 9-31. [Persian] URL: https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=120228

Lodge, D. (1992). *The art of storytelling.* Translated by Reza Rezayi. (2014). Tehran: Ney. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/11404782/

Mahdipour Omrani, R. (2014). *Teaching storytelling. Third edition.* Tehran: Tirgan. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/1415512/

Makaryk, I. (1993). *Encyclopedia of Contemporary Theories.* Translated by Mehran Mohajer & Mohammad Nabavi. (2013). Tehran: Agah. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/11118025/

Mir Abedini, H. (2000). *One hundred years of storytelling in Iran.* Second edition. Tehran: Cheshmeh. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/1317420/

Mirsadeghi, J. (2015). *Fiction.* Tehran: Sokhan. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/11203206/

Mirsadeghi, J. (1997). *Story elements.* Tehran: Sokhan. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/1623403/

Mirsadeghi, J. (2009). *Sweaty soul.* Tehran: Niloufar. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/1639752/

Mirsadeghi, J., & Mirsadeghi, M. (1998). *Glossary of the Art of Fiction.* Tehran: ketab Mahnaz. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/11241130/

Nikoobakht, N., Desp, S., Bozorg Bigdeli, S., & Monshizadeh, M. (2012). The Development of Women's Style in the Works of Zoya Pirzad, An Analysis Based on Feminist Stylistics. *Literary Criticism Quarterly, 5*(18), 119-152. [Persian] URL: https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=175035

Okhovat, A. (1992). *Grammar of the story.* Isfahan: farda. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/1938936/

Payende, H. (2003). *Critical Discourse.* Tehran: Ruzname negar. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/11060917/

Ravanipour, M. (2001). *Kenizo.* Tehran: Niloufar. [Persian] URL: https://www.gisoom.com/book/1209140/

Sadeghzadeh, M., & Shams, M. (2018). Comparison of female characterization in the stories of Chubak and Daneshvar. *Persian Language and Literature Quarterly, 9*(36), 1-26. [Persian] URL: http://farsij.iausdj.ac.ir/article_663419.html

Todorov, T. (2004). *Poetics of prose (new research on anecdote).* Translated by Anoushirvan Ganjipour. (2014). Tehran: Ney. [Persian] https://www.gisoom.com/book/11276234//